U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **S. K.,** zast. Mgr. Helenou Nutilovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Vodní 231/5, České Budějovice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 8. 2014, č. j. OAM-107/LE-LE05-LE05-2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 2. 2015, č. j. 1 Az 37/2014 - 44,

takto:

I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Rozsudek městského soudu

[1] Rozsudkem ze dne ze dne 19. 2. 2015, č. j. 1 Az 37/2014 - 44, zamítl Městský soud v Praze žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 8. 2014, č. j. OAM-107/LE-LE05-LE05-2014. Tímto rozhodnutím žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, 13, 14 a 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V žalobě žalobce především namítal, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, že si žalovaný neopatřil dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí a že nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

[2] Městský soud se v odůvodnění napadeného rozsudku zabýval především splněním podmínek pro udělení doplňkové ochrany a dospěl k názoru, že žalobci nehrozí v případě návratu na Ukrajinu vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu. Jelikož se v zemi původu dopustil trestné činnosti, musí si být vědom své odpovědnosti za takové činy a nést

případné následky, u kterých nic nenasvědčuje tomu, že by měly být nepřiměřené. Smysl řízení ve věci mezinárodní ochrany nelze spatřovat v poskytování ochrany pachatelům trestné činnosti. Tomu ostatně odpovídá i vylučující klauzule (viz § 15a azylového zákona), která za určitých okolností umožňuje odepřít udělení mezinárodní ochrany. Trestní stíhání ani případné odsouzení a následný výkon trestu nemohou být samy o sobě vnímány jako nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, nepřistoupí-li k nim další konkrétní skutečnost, která by daný závěr svou „mimořádností" vyvrátila. U žalobce nelze přehlédnout ani fakt, že žádost o mezinárodní ochranu podal se značným zpožděním po příjezdu do České republiky až ve chvíli, kdy již probíhalo extradiční řízení o jeho vydání na Ukrajinu. To má podle městského soudu vliv na hodnocení věrohodnosti tvrzení, ve kterých žalobce popisuje spřažení ukrajinské bezpečnostní služby SBU s mafií převádějící ilegální migranty přes hranice Ukrajiny s EU. V průběhu správního řízení však žalobce nedoložil jediný doklad či zprávu o zemi původu, která by zmíněné skutečnosti potvrzovala či naznačovala a spokojil se s obecným odkazem na informace o Ukrajině, které zná každý z televizních zpráv. Podle městského soudu žalovaný popsal veškeré úvahy, které vedly k výroku napadeného rozhodnutí, a uvedl veškeré podklady, které zohlednil.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[3] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel") v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[4] Stěžovatel namítá, že se městský soud ani žalovaný dostatečným způsobem nevypořádali s jeho situací a příběhem, potažmo s důvody jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, protože se omezili na tvrzení, že trestní stíhání a trest odnětí svobody hrozící stěžovateli není újmou. Žalovaný při svém rozhodování nedbal dostatečně povinnosti zjistit řádně stav věci a řádně se nevypořádal se všemi skutečnostmi významnými pro rozhodnutí ve věci, zejména s tvrzeními, že v případě návratu do země původu hrozí stěžovateli vysoké riziko vážné újmy. Stěžovatel jasně argumentoval, že byl objektem mučení a nelidského zacházení ze strany ukrajinské SBU v průběhu vyšetřování jeho údajné trestné činnosti v zemi původu. Na základě tohoto pak jasně konkretizoval jemu hrozící nebezpečí v ukrajinském vězení spočívající v hrozbě mučení, případně zabití ze strany ukrajinské SBU, jež je napojena na tamní mafiánské struktury. Městský soud se však zcela ztotožnil se subjektivním tvrzením žalovaného a znevěrohodnil tvrzení stěžovatele, avšak nikoliv přesvědčivým způsobem. To, že stěžovatelovy obavy, že mu v zemi původu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, jsou důvodné, dokládá anonymní dopis, který mu byl v prosinci 2014 doručen do Vazební věznice České Budějovice, kde se právě nachází v souvislosti s extradičním řízením, jež je proti němu vedeno. Originál tohoto dopisu je obsahem spisu ve věci extradičního řízení a jeho kopii přiložil stěžovatel ke kasační stížnosti.

[5] Stěžovatel dále připomíná, že obavy z mučení v případě návratu do země původu se zakládají i na jeho vlastních negativních zkušenostech. Spolu se svým bratrem se stal objektem mučení v průběhu vyšetřování své údajné trestné činnosti před tím, než opustil Ukrajinu. On i jeho bratr uvedli shodná tvrzení osobně při pohovoru s pověřeným zaměstnancem žalovaného. Pohovor byl přitom veden s každým z nich odděleně. Žádost o azyl nepodal stěžovatel okamžitě po příjezdu do ČR, kam přicestoval na falešný rumunský pas, neboť se obával, že by tak na sebe upozornil a mohl být snadno dohledatelný pro ukrajinskou SBU napojenou na tamní mafiánské struktury, z níž měl a stále má velký strach. Jelikož stěžovatel ví, že se SBU podílí na nelegálním převaděčství cizinců přes hranice, a dále s ohledem na skutečnost, že stěžovatel odmítl s danou mafiánskou skupinou spolupracovat, mají členové této skupiny strach, že by mohl případně vypovídat v jejich neprospěch. Stěžovatel upozorňuje i na zásadu řízení o udělení mezinárodní ochrany, podle které je třeba v pochybnostech postupovat ve prospěch žadatele. Konečně poukazuje i na povolávací rozkaz do ozbrojeného konfliktu s Ruskem, který mu byl v měsíci dubnu 2015 doručen do místa bydliště jeho rodiny na Ukrajině. I proto je podle něho dán současně důvod pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu.

[6] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek i rozhodnutí žalovaného zrušil a přiznal mu náhradu nákladů řízení.

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a osobou oprávněnou (§ 102 s. ř. s.). Stěžovatel je rovněž zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[9] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se zdejší soud zabýval její přijatelností ve smyslu § 104a s. ř. s. Podle tohoto ustanovení Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze přitom pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, z něhož mimo jiné plyne, že *„[p]řesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“*

[10] O přijatelnou kasační stížnost se tak může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná též pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[11] V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti. Ve smyslu shora citovaného usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 tak bude kasační stížnost posouzena jako přijatelná tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2010, č. j. 1 Azs 20/2010 - 238).

[12] V daném případě Nejvyšší správní soud takovou vadu neshledal.

[13] Ze správního spisu vyplynulo, že při pohovorech stěžovatel sdělil, že SBU po něm vymáhala úplatek, aby došlo k zastavení trestního řízení, které proti němu bylo vedeno pro nelegální převádění osob přes hranice. Podle stěžovatele ho chtějí zástupci SBU poslat do vězení, kde jej mafie může zabít. Uvěznění se obává z důvodu, že by jej zabila mafie, protože on ví, co mafie na hranicích dělá, že spolupracuje s SBU. Zabila by jej, aby nemohl mluvit.

[14] Skutečnost, že se žalovaný i městský soud zabývali jednáním příslušníků SBU v souvislosti s trestním stíháním stěžovatele, je důsledkem tvrzení stěžovatele, který uvedl, že byl zadržován a podrobován mučení právě kvůli hrozícímu uvěznění za nelegální převaděčství. Stěžovatel v řízení před žalovaným opakovaně potvrdil, že se trestné činnosti dopustil. Dokonce uvedl, že peníze za to, aby převezl několik nelegálních migrantů, mu poskytla samotná SBU. Obavy stěžovatele se tak promítají ve dvou rovinách - v rovině pronásledování příslušníky SBU a v rovině uvěznění za prováděnou trestnou činnost.

[15] Žalovaný se s námitkou pronásledování ze strany SBU ve svém rozhodnutí vypořádal, když především uvedl, že původcem pronásledování *„sice může být i soukromá*

osoba, to však pouze za předpokladu, že lze prokázat, že stát, či jiná veřejná moc kontrolující území daného státu není schopna nebo ochotna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním. To však v případě žadatele nelze konstatovat. Jak bylo již výše konstatováno, nelze v jeho případě rozhodně dojít k závěru, že by příslušnými ukrajinskými orgány byla odmítnuta ochrana jeho osoby, či že by jemu poskytnutá ochrana byla nedostatečná, tedy že by stát nebyl schopen či ochoten žadateli poskytnout ochranu." Městský soud se pak ztotožnil s tímto hodnocením žalovaného, stejně jako se závěry ohledně trestního řízení, případného pobytu ve vězení a obav před mafií. Žalovaný v této souvislosti ve svém správním rozhodnutí uvedl, že „*trestní stíhání samo o sobě nemůže být důvodem pro udělení azylu, neboť nepředstavuje azylově relevantní pronásledování. Správní orgán podotýká, že jmenovaný neuvedl nic, z čeho by vyplývalo, že toto stíháni je neoprávněné, naopak sám výslovně potvrdil, že se skutků, které jsou mu dávány za vinu, tedy převaděčství, skutečně dopustil. Správní orgán zároveň připomíná, že žadatel byl podle vlastních slov pro převaděčství odsouzen již v minulosti a i poté pracoval pro mafii, pro niž pašoval zboží přes ukrajinsko-maďarské hranice. Nelze tedy v jeho případě rozhodně dojít k závěru, že by jeho stíhání bylo neoprávněné, „vykonstruované", či že by porušovalo jeho lidská práva a svobody, čili že by se jednalo o pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu.*"

[16] Je zřejmé, že žalovaný i městský soud se tvrzeními stěžovatele dostatečně zabývali a svá rozhodnutí řádně odůvodnili. Jejich závěry nevyvrací ani dopis, který stěžovatel přiložil k doplnění kasační stížnosti. V předchozím řízení nedošlo ke zpochybnění jednání SBU, na které stěžovatel upozorňoval. Při posouzení splnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany tedy žalovaný vycházel z tvrzení stěžovatele. Co se ovšem týče reálnosti nebezpečí, které stěžovateli při návratu do země původu hrozí, pak tu zmíněný dopis nijak neprokazuje, protože skutečnosti v něm uvedené toliko parafrázují výpověď stěžovatele o tom, jak mu bylo vyhrožováno. Hodnocení žalovaného i městského soudu je pak založeno na tom, že stěžovatel svoji situaci nijak neřešil s orgány veřejné správy. Předložený dopis neprokazuje, že by taková ochrana nebyla možná. Městský soud tvrzení stěžovatele jako celek nezpochybnil, pouze uvedl, že stěžovatel nepředložil žádné důkazy o propojenosti mafie a SBU, aby jeho obavy bylo možné posuzovat jinak než jen v obecné rovině. Ani v tomto nepřináší předložený dopis nic nového.

[17] Oběma uvedenými okruhy námitek stěžovatele se již zdejší soud ve své rozhodovací činnosti zabýval. Z konstantní judikatury zdejšího soudu, zejména z rozsudků ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 – 57, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS, ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008 - 101, č. 1806/2009 Sb. NSS, nebo ve vztahu k Ukrajině z usnesení ze dne 20. 1. 2009, č. j. 2 Azs 101/2008 - 41, ze dne 24. 6. 2010, č. j. 7 Azs 25/2010 - 104, ze dne 27. 3. 2013, č. j. 6 Azs 37/2012 - 27, vyplývá, že se v případě pronásledování soukromými osobami musí postižená osoba v zásadě vždy obrátit nejprve s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout. Stěžovatel se však ani nepokusil této možnosti využít, přičemž neuvedl žádné konkrétní důvody, na základě kterých by mu měla být ukrajinskými státními orgány taková pomoc odepřena, s výjimkou obecných úvah o tom, že správní orgány v Ukrajině jsou provázány s mafií a

nejsou schopny ochranu poskytnout. Přímo k hrozbě útoků příslušníka SBU v rozsudku ze dne 11. 8. 2010, č. j. 2 Azs 9/2010 - 83, uvedl, že *„všeobecně známou skutečností přitom je, že na Ukrajině existuje právní systém poskytující obětem kriminální činnosti právní prostředky, jimiž se lze vůči takovému jednání bránit u příslušných státních orgánů.“* Ve vztahu k pronásledování ukrajinskou mafií lze rovněž odkázat na závěry další judikatury zdejšího soudu, například v rozsudcích ze dne 27. 10. 2005, č. j. 1 Azs 64/2005 - 46, ze dne 29. 12. 2005, 1 Azs 121/2004 - 70, ze dne 4. 10. 2006, č. j. 6 Azs 213/2005 - 45, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 2 Azs 312/2004 - 43, ze dne 22. 7. 2010, č. j. 6 Azs 14/2010 - 112, a v usneseních ze dne 24. 1. 2008, č. j. 1 Azs 48/2007 - 57, ze dne 29. 4. 2011, č. j. 4 Azs 8/2011 - 69, ze dne 19. 7. 2012, č. j. 3 Azs 10/2012 - 43, a ze dne 28. 11. 2012, č. j. 8 Azs 9/2012 - 70. Na základě těchto závěrů je možné považovat za podložené, že na Ukrajině sice dochází k pronásledování osob, které má zpravidla formu vydírání nebo výhrůžek, nejedná se však o situaci, která by nebyla s pomocí státních orgánů řešitelná.

[18] Při posuzování skutečného nebezpečí vážné újmy vychází Nejvyšší správní soud z toho, že zacházení se stěžovatelem musí v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva dosáhnout dostatečného stupně intenzity, aby mohlo být považováno za mučení, nelidské či ponižující zacházení. Pro zkoumání důvodnosti obav, že cizinec utrpí závažnou újmu, aplikuje Nejvyšší správní soud test „reálného nebezpečí“. V rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82, konstatoval, že *„povinnost nevystavit žadatele o azyl mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu (...) je dána, pokud hrozí „reálné nebezpečí“, že bude takovému zacházení vystaven.“* V odůvodnění tohoto rozsudku Nejvyšší správní soud své úvahy rozvedl tak, že *„reálným nebezpečím“ (srov. rovněž § 14a odst. 1 zákona o azylu, jež užívá ve stejném významu slovní spojení „skutečné nebezpečí“) nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situaci stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho“*. Přesto, že test „reálného nebezpečí“ je vůči stěžovateli přísnější než test „přiměřené pravděpodobnosti“ [ten se použije pro zkoumání „odůvodněnosti strachu z pronásledování“ podle § 12 písm. b) zákona o azylu], i tak nedosahuje intenzity trestního standardu „nade vší rozumnou pochybnost“. V tomto ohledu nutno poukázat především na úvahy o „real risk“ (reálném riziku) nelidského a ponižujícího zacházení vyslovené Evropským soudem pro lidská práva ve věci Vilvarajah a další proti Spojenému království v rozsudku ze dne 30. 10. 1990 (žádosti č. 13163/87, 13164/87, 13165/87, 13147/87 a 13148/87), zejm. na jeho bod 103. Tento rozsudek ve svých úvahách navazuje na předchozí rozsudek téhož soudu ve věci Cruz Varas a další proti Švédsku ze dne 20. 3. 1991 (žádost č. 15576/89), zejména na jeho body 69 a 70. Důvodnost obav se s ohledem na závěry výše uvedených rozhodnutí odvíjí od toho, zda jsou dány závažné důvody domnívat se („*where substantial grounds have been shown for believing*“), že cizinec bude v případě návratu do země původu čelit reálnému riziku mučení, nelidského či ponižujícího zacházení. Důkazní standard „reálného nebezpečí“ se blíží důkaznímu standardu užívanému v zemích common law v civilních věcech („vyšší pravděpodobnost že ano, než že ne“ [*balance of probabilities*]) daleko více než důkazní standard „přiměřené pravděpodobnosti“. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že tento důkazní standard „přiměřené pravděpodobnosti“ se aplikuje nejen v rámci celkové úvahy o

pravděpodobnosti pronásledování, ale nutně i na posouzení věrohodnosti jednotlivých dílčích tvrzení žadatele o azyl, která jsou posléze podkladem této celkové úvahy (rovněž viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70). To znamená, že pokud je přiměřeně pravděpodobné, že daná událost proběhla tak, jak tvrdí žadatel o azyl, žalovaný musí toto tvrzení vzít v potaz při celkovém posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.

[19] Jak správně uvedl žalovaný a městský soud zopakoval, trestní stíhání ani případné odsouzení a následný výkon trestu nemohou být samy o sobě vnímány jako nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, nepřistoupí-li k nim další konkrétní skutečnost případu, která by daný závěr svou „mimořádností" vyvrátila. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12. 4. 2012, č. j. 7 Azs 9/2012 – 46, *„(m)ezinárodní ochrana jako právní institut není nástrojem pro vyhnutí se snášení negativních důsledků trestního stíhání v zemi původu (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2004, sp. zn. IV. ÚS 12/04). Hrozba trestního stíhání či již zahájené stíhání tak může být sama o sobě azylově relevantní jen v omezeném okruhu případů, a to tehdy, když osobě, jež je jí ohrožena, v souvislosti s tím hrozí skutečně zásadní fyzické či psychické útrapy či dokonce smrt již jen z důvodu, že v zemi původu takové následky trestního stíhání pravidelně (tj. ve významné části případů) nastávají, tj. jsou přiměřeně pravděpodobné. Dále tomu může být v případech, kdy je z konkrétních skutečností patrné, že u žadatele se okolnosti jeho stíhání či možného stíhání v nežádoucím směru významně a s velmi tíživými důsledky pro sféru jeho základních práv vymykají obvyklým standardům země původu."* Například v rozsudku ze dne 31. 8. 2011, č. j. 7 Azs 23/2011 - 83, se zdejší soud zabýval hrozícím nebezpečím daným špatnými podmínkami pro výkon trestu odnětí svobody: *„V případě, že je obecně standard ve věznicích země původu na nižší úrovni, nelze po správním orgánu požadovat, aby zcela vyvrátil možnost, že k excesivnímu jednání v rozporu s čl. 3 Úmluvy dojde, případně si opatřil takové informační podklady, které takový závěr potvrzují. Reálnost nebezpečí je totiž otázkou pravděpodobnosti, nikoliv jistoty. V případě stěžovatele sice došlo během jeho pobytu ve vazbě k jednání, které případně mohlo – posuzováno samo o sobě – splňovat znaky mučení či ponižujícího jednání, bylo-li vskutku dostatečně intenzívní. Nelze v něm však, vzhledem k jeho povaze, spatřovat přiměřeně pravděpodobnou příčinu podobného jednání, ke kterému by mohlo dojít v budoucnu během výkonu trestu za zabití sestry, k němuž má stěžovatel nastoupit. Stěžovatel není příslušníkem ani jedné ze skupin, které lze považovat za azylově relevantní (političtí vězni, aktivní příslušníci kurdské menšiny), netvrdí ani jiné důvody, proč by s ním mělo být ve vězení zacházeno odlišným způsobem než s ostatními nepolitickými vězni. Jednání, kterému byl vystaven ve vazbě, nese znaky excesivního trestání za provinění v rámci vnitřního řádu věznice. Stěžovatel nebyl trestán za to, kým je nebo k jaké skupině osob patří, nýbrž za své jednání ve vězení, byť domnělé po falešném obvinění. Pro případný výkon trestu není stěžovatel stigmatizován a jeho pozice je srovnatelná s ostatními „běžnými" vězni, a z této perspektivy musí být hodnocena oprávněnost obav, že by mu v případě návratu do země původu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy."*

[20] Ve své judikatuře zdejší soud také aplikoval výše uvedená východiska na konkrétní poměry trestního stíhání a výkonu trestu na Ukrajině. Například v rozsudku ze dne

12. 4. 2012, č. j. 7 Azs 9/2012 - 46, uvedl: „*Tvrdší postupy při vyšetřování (dlouhý výslech pociťovaný jako svého druhu nátlak k přiznání viny a s ním spojená nemožnost po určitou dobu kontaktovat děti) objevující se v rámci výkonu pravomoci ukrajinských policejních složek vůči běžně trestně stíhaným osobám nejsou zásadně důvodem pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Tyto osoby navíc mají možnost brojit proti nim v rámci dostupných prostředků na Ukrajině, ať již využitím institutu stížnosti k ombudsmanovi nebo obrácením se na nevládní organice zabývající se problematikou dodržování práv trestně stíhaných osob. Z odůvodnění rozhodnutí ministerstva je dále zřejmé, že vycházelo jak ze zprávy MZV USA ze dne 25. 2. 2009, tak z informace MZV ČR ze dne 19. 1. 2010, která obsahuje sdělení Zastupitelského úřadu v Kyjevě k situaci trestního stíhání občanů Ukrajiny. Z tohoto sdělení vyplývá, že s trestně stíhaným nemajetným občanem Ukrajiny bude zacházeno podle platných ukrajinských zákonů a měl by se dočkat spravedlivého trestu, v případě majetnějších občanů pak tento může formou úplatků případně svůj trestní proces ovlivnit ve svůj prospěch. Na Ukrajině podle tohoto sdělení existují orgány, které se zabývají vyšetřováním trestné činnosti policistů. Krajský soud si navíc vyžádal informace k trestnímu stíhání ukrajinských občanů od pracovnice UNHCR. Proto v této souvislosti není důvodná ani námitka, že závěr ministerstva a krajského soudu, že na Ukrajině existuje dostatečný mechanismus ochrany práv trestně stíhaných jednotlivců, nemá oporu ve spise a je v rozporu se zprávou MZV USA o dodržování lidských práv za rok 2008.*“

[21] Podobně i k požadavku, aby žadatel o mezinárodní ochranu řešil svoji situaci bezprostředně poté, co má k tomu příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového, se již zdejší soud opakovaně vyjadřoval (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81, nebo v případu ukrajinského žadatele rozsudek ze dne 29. 5. 2009, č. j. 6 Azs 41/2008 - 129, případně usnesení ze dne 12. 1. 2012, č. j. 7 Azs 46/2011 - 70, nebo ze dne 29. 8. 2013, č. j. 4 Azs 22/2013 - 36).

[22] Co se týče povalovacího rozkazu, který měl stěžovatel v době po podání kasační stížnosti obdržet, je Nejvyšší správní soud při obecné známosti aktuální vnitřní situace na Ukrajině povinen vyhodnotit, zda jsou dány důvody pro neaplikování § 75 odst. 1 s. ř. s., tedy zda má přihlížet i ke skutečnostem relevantním pro možné udělení doplňkové ochrany, které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Konkrétně se jedná o vyhodnocení toho, zda by stěžovateli v případě návratu do vlasti nehrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, spočívající ve vážném ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu [§ 14a odst. 1 a 2 písm. c) zákona o azylu, viz zejména rozsudek ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 - 131].

[23] Vzhledem k obecně známé aktuální politické a bezpečnostní situaci v zemi původu stěžovatele není důvodu pochybovat o tom, že mohou nastat skutečnosti, které by mohly mít z hlediska naplnění podmínek doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu relevanci, přičemž stěžovatel je, objektivně vzato, nemohl uplatnit již v předchozím řízení před žalovaným. Stěžovateli však nic nebrání v tom, aby se případně pokusil podat novou žádost o mezinárodní ochranu, kterou by opíral o tvrzení změny bezpečnostní situace v zemi původu, jež vyšla najevo teprve po vydání rozhodnutí žalovaného. Žalovaný by pak

byl povinen posoudit tuto žádost jako přípustnou minimálně v rozsahu takového tvrzení, a to právě z důvodu existence mezinárodního závazku *non-refoulement*, který musí být respektován.

[24] Na druhou stranu však již nyní lze s pravděpodobností hraničící s jistotou říci, že takovou skutečností by rozhodně nebyl samotný fakt, že stěžovatel obdržel povolávací rozkaz, protože to o bezpečnostní situaci vypovídá jen málo. Sama o sobě nemůže být povinnost vykonat vojenskou službu, a to ani případně ve skutečném bojovém nasazení, považována za azylově relevantní důvod, neboť takováto povinnost je běžná v řadě demokratických států s vysokým standardem ochrany základních práv (viz k tomu např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2009, č. j. 1 Azs 20/2009 – 68). Při hodnocení bezpečnostní situace je pak třeba brát v potaz širší souvislosti vývoje konfliktu mezi Ukrajinou a Ruskem. Těmi se však již žalovaný k tvrzením stěžovatele ve svém rozhodnutí zevrubně zabýval. Dospěl k závěru, že až na výjimky je bezpečnostní situace na Ukrajině nezměněná a zcela stabilní. S tímto hodnocením žalovaného, které stěžovatel nijak nerozporuje, se zdejší soud ztotožnil, a proto neshledal důvodu, aby zohlednil nové skutečnosti tvrzené stěžovatelem.

[25] Z výše uvedeného je patrné, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání.

IV. Závěr a náklady řízení

[26] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost stěžovatele nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[27] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2015

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu